

احْمَدَ اللّٰهُ مَرْلِجَجِيْنَا

در مقامات و مراحل عرفانی و سلوک، رسیدن به مقام «رضا» دشوار و ارجمند است.

به راستی که حسین بن علی(ع) در میان آنان - که یکی به درد یادمان و یکی به وصل یا هجران میاندیشد و آن را میپسندید - «آنچه راجانان پسندد» میپسندید. کربلا تجلیگاه رضای انسان به قضای خدا بود. حضرت در واپسین لحظات حیات در قتلگاه، زمزمه میکرد: «الهی رضی بقضانک».

این مرحله از عرفان؛ یعنی خود را هیچ ندیدن و جز خدا ندیدن و در مقابل پسند خدا اصلاً پسندی نداشتن. در آغاز حرکت از مکه به سوی کوفه نیز فرموده: «رضا الله رضانا اهل البيت؛ رضا و پسند ما خاندان، همان پسند خدا است».

حضرت بامجاهدت، ریاضت و زهدورزی خالصانه به مقام رضا رسیده بود. این مقام در تمامی برخوردهای حضرت با دشمن ظهور و بروز پیدامی کرد و کوفیان رانهیب می‌زد که شما کسانی هستید که رضایت و خواسته‌های دل خویش را بر رضای الهی ترجیح داده‌اید:

«لا افلاح قوم آنروا مرضاه انفسهم على مرضاه الحالق؛ رستگار نخواهند شد قومی که رضایت خود را بر رضایت خداوند ترجیح دهند».

پرسش: چه صفاتی از امام حسین^{علیه السلام} در روز عاشورا ظهر کرد؟

شجاعت بدنه، قوت قلب و شجاعت روحی، ایمان کامل به خدا و پیغمبر و اسلام، صبر و تحمل عجیب، رضا و تسليم، حفظ تعادل و هیجان بیجان نکردن و یک سخن سبک نگفتن نه خودش و نه اصحابش، کرم و بزرگواری و گذشت، فداکاری و فدا دادن.

وقتی انسان به عظمت صفات و اسمای الهی پی ببرد، بهت زده می‌شود و در آن وادی، پای عقل را چوبین دیده، در حرارت تمنا و خیرگی تماسا به یکباره می‌سوزد، پس طبعاً اراده‌ای که در این آتش صیقلی می‌شود، شکست ناپذیر است. نه رهبر عاشورا و نه هیچ یک از اهل بیت و اصحاب با آن همه صحنه‌های دلخراش و فشارهای سخت درونی و بیرونی از پای در نیامدند و زبان اعتراض نگشودند. درک این حقیقت و این حالت، درک مشکلی است، از آن جهت که عقل آدمی جز حیرت و شگفتی در این باره به چیزی نمی‌رسد و در مقابل حرکات اعجاب‌آمیز سیدالشہدا زانوی تسليم و عجز بر زمین می‌زند. امام زین العابدین در وصف این ویژگی در عمه خویش می‌فرماید:

«در سفر اسارت از کوفه تا شام، بارها شاهد بودم که عمه‌ام زینب غذای خود را بین کودکان تقسیم می‌نمود و خود از شدت گرسنگی و ضعف نماز شب را نشسته می‌خواند، در ایام سفر هیچ گاه نماز شب او ترک نشد».

...هیچ یک از پیشامدهای تلح ظاهری، خللی در اراده مصمم حضرت در ادامه حرکت پدید نیاورد و با دلی راضی به پیشواز حوادث می‌رفت. آن گاه که فرزدق ایشان را از اوضاع کوفه خبرداد در جواب فرمود: «همواره کار دست خدا بوده و هست. اگر قضای الهی بر چیزی نازل شود که دوست داریم و می‌پسندیم، خدارا بر نعمت‌هایش سپاس می‌گوییم اما اگر قضای الهی میان ما و امیدمان فاصله انداخت، باز از کسی که نیتش حق و شیوه‌اش تقوا باشد دور نیست».

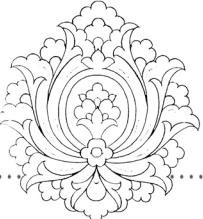
این کلام امام(ع) در مدینه در وقت وداع با قبر جدش رسول خدا هم اعلام شد:

«استلک... ما اخترتَ منْ أمرِي هذا ما هو لک رضی؛ خدایا! از تو درخواست دارم آنچه را مایه خشنودی توست»، برایم برگزینی.

این خصلت حضرت در همراهانش نیز ظهور و بروز کامل داشت. حضرت زینب در مجلس ابن زیاد آن گاه که والی مغورو کوفه او را مورد طعن و خطاب قرار داد که: «چگونه دیدی رفتاری را که خدا با برادرت نمود؟» فرمود: «ما رأیتُ الا جميلاً؛ غير از خوبی و جمال چیزی ندیدم».

این برخورد از سر رضایت و عاشقانه، فضای مجلس را علیه ابن زیاد دگرگون نمود و او را زمینگیر کرد.

عطر لیب

روزی امام حسن و امام حسین علیهم السلام به حضور پیامبر رسیدند، در حالی که جبرئیل هم نزد رسول خدا بود. این دو عزیز، جبرئیل را به «دحیه کلبی» تشبیه کرده و دور او می‌چرخیدند. جبرئیل هم چیزی در دست داشت و اشاره می‌کرد. دیدند که در دست جبرئیل یک سیب، یک گلابی و یک انار است. آن‌ها را به «حسنین» داد. آن دو خوشحال شدند و با شتاب نزد پیامبر دویدند. پیامبر آن‌ها را گرفت و بویید و فرمود: ببرید نزد پدر و مادرتان. آن دو نیز حنان کردند. میوه‌ها را نخوردند تا آن که پیامبر صلی الله علیه و آله هم نزد آنان رفت و همگی از آن‌ها خوردند، ولی هر چه می‌خوردند، میوه‌ها باز باقی بود. تا آن که پیامبر از دنیارفت. امام حسین علیه السلام نقل می‌کند که در ایام حیات مادرمان فاطمه سلام الله علیها تغییری در میوه‌ها پیش نیامد، تا آن که فاطمه از دنیا رفت، انار ناپدید شد و سیب و گلابی مانده بود.

با شاهادت علی علیه السلام گلابی هم ناپدید شد و سیب به همان حالت باقی ماند. امام حسن علیه السلام مسموم و شهید شد و سیب همچنان باقی بود تا روزی که (در کربلا) آب را به روی ما بستند. من هر گاه تشننه می‌شدم آن را می‌بوییدم، سوز عطش من تسکین می‌یافت. چون تشنگی ام شدت یافت، بر آن دندان زدم و دیگر یقین به مرگ پیدا کرده بودم. امام سجاد علیه السلام می‌فرماید: این سخن را پدرم یک ساعت قبل از شهادتش فرمود. چون شهید شد، بوی سیب در قتلگاه به مشام می‌رسید. دنبال آن گشتمی و اثری از سیب نبود، ولی بوی آن پس از حسین علیه السلام باقی بود. قبر حسین را زیارت کردم و دیدم بوی آن سیب از قبر او به مشام می‌رسد. پس هر یک از شیعیان ما که زیارت می‌کنند، اگر بخواهند آن را بشنوند، هنگام سحر دربی زیارت بروند، که اگر مخلص باشند، بوی آن سیب را استشمام می‌کنند.

ابن شهر آشوب، الماقب، ج ۳، ص ۳۹۱

بسم الله الرحمن الرحيم

ششم پنجم

فرهنگ عاشر؛ شماره‌ی سوم؛ تجلی رضا به قضا

واحد فرهنگی بیمارستان خاتم الانبیاء (ص)